

z oceněných byl slovenský botanik a evangelický farář Jozef Ludovít Holuby (85), který diplom přebíral od děkana Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, prof. Karla Domina, v r. 1922 po dohodě na Univerzitě Komenského v Bratislavě, mimo jiné za přítomnosti dalšího proslulého botanika, resp. rostlinného fyziologa, v té době prorektora pražské univerzity, prof. Bohumila Němce. Návrhy na ocenění botaniků včetně zahraničních často vycházely z pera K. Domina, někdy za podpory ještě staršího protagonisty říše rostlin, prof. Josefa Velenovského, jako tomu bylo např. již v r. 1919, tehdy ještě pod fakultou filozofickou – v případě honoris causa botanika českého původu Bohumila Šimka, působícího na státní univerzitě v Iowa City v USA. V daném období, r. 1931, obdržel čestný doktorát také Cyril Purkyně, profesor Českého vysokého učení technického a ředitel Státního geologického ústavu, fytopaleontolog a vnuk J. E. Purkyně. Majitelem diplomu datovaného r. 1932 se stal rovněž Jindřich Matiegka, profesor

antropologie na Přírodovědecké fakultě UK (Živa 2016, 5: CXVIII–CXIX). Čtyři dny před okupací českých zemí nacistickým Německem, 11. března 1939, se konala promoce čestného doktorátu prof. Bohumila Němce (např. Živa 2007, 1 a 3–5 nebo 2014, 4: 148–150).

Poválečné oslavy šestistého výročí založení Univerzity Karlovy měly navzdory chaosu po komunistickém únorovém převratu stále ještě mezinárodní dimenze. Očekávaná absence čerstvých nositelů čestných doktorátů ze západního zahraničí při přebírání diplomů nebyla příliš velká. Ve Vladislavském sále Pražského hradu při slavnostním zasedání akademické obce 7. dubna 1948 přednesl svůj poslední veřejný projev prezident Edvard Beneš. Následujícího dne převzalo 28 přítomných nebo zastupovaných čestných doktorů diplomy ve Velké aule Karolina. Padesátá léta nastolila kádrování, čistky, sovětizaci veškerého provozu včetně změn ve struktuře titulů, nejprve absenci jakéhokoli statutárního zakotvení čestných

doktorátů a posléze jejich udělování na politická zadání. Současníci, kteří zažili uvolnění 60. let 20. stol. a opětý návrat temna pro vzdělané vrstvy za „normalizace“ až po nový vzmach na přelomu 80. a 90. let, se mohou ponořit do podrobných peripetií osvětlujících zákulisí i kulisy naší (univerzitní) nedávné minulosti. Publikace zahrnuje 23 užitečných příloh (především konkrétních prepisů vybraných doktorských projevů), seznam literatury k tématu, seznamy zkratk, tabulek, příloh a vyobrazení v textu, jakož také důležitý jmenný rejstřík. Kniha je nejen věcným vodítkem po historických zákrutách, ale také normotvorným apelem (s odkazem na doktorský slib), který nejnovější období extrémní relativizace pravd a nepravd (označovaných zrůdně jako alternativní pravdy či „názory“) potřebuje coby opakovaně hledaný pilíř perspektivy života.

**Nakladatelství Karolinum Univerzity Karlovy, Praha 2017, 386 str.
Doporučená cena 420 Kč**

Cena Josefa Hlávky za vědeckou literaturu a cena Ars longa za rok 2017

Na zámku Lužany u Přeštic byly za přítomnosti představitelů Nadace Český literární fond a Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových, všech oceněných a pozvaných hostů, včetně zástupců Norského království a Ministerstva životního prostředí, předány 25. června 2018 Ceny Josefa Hlávky za odbornou a vědeckou literaturu a cena Ars longa za r. 2017.

Ocenění předali ředitel Nadace Český literární fond Mgr. Ivo Purš, Ph.D., a předseda správní rady Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových prof. JUDr. Václav Pavlíček, CSc. Každé je dotováno částkou 50 tisíc Kč, cena Ars longa 100 tisíc Kč.

Cena Josefa Hlávky je udělována za původní knižní práci z vědecké a odborné literatury publikovanou v České republice. Toto prestižní ocenění představuje jediné svého druhu v této oblasti u nás. V letošním roce ji převzaly:

- z oblasti věd o neživé přírodě RNDr. Petr Zajíček za knihu Moravský kras v ponorné řece času (vydalo Nakladatelství Academia)
- z oblasti věd o živé přírodě prof. RNDr. Hana Čížková, CSc., Mgr. Libuše Vlasáková, RNDr. Jan Květ, CSc., dr. h. c., a kolektiv autorů za knihu Mokřady – Ekologie, ochrana a udržitelné využívání (Epis-

1

teme). Společné dílo 30 českých odborníků představuje první české původní souhrnné zpracování problematiky mokřadů. Zahrnuje charakteristiku, popis hlavních typů přímořských i vnitrozemských, včetně mělkých vod a lesů mokřých stanovišť, hlavní pozornost je věnována České republice. Je zdrojem informací, odkazuje na více než tisíc původních zdrojů.

- z oblasti lékařských věd prof. MUDr. Miloš Táborský, CSc., prof. MUDr. Josef Kautzner, CSc., prof. MUDr. Aleš Linhart, DrSc., a kolektiv za knihu Kardiologie (Mladá fronta)
- z oblasti společenských věd Mgr. Michal Macháček, Ph.D., za knihu Gustav Husák (Vyšehrad).

Správní rada Nadace Český literární fond při této příležitosti rovněž udělila nově založenou výjimečnou cenu Ars longa Jiřímu Suchému za celoživotní přínos české, evropské i světové kultuře. Cena vznikla na základě knihy J. Suchého Klauun si povídá s Bohem (nakladatelství Galén).

Více na www.hlavkovanadace.cz

1 a 2 Předseda Nadání Hlávkových Václav Pavlíček (na obr. 1 vpravo) předává ocenění Janu Květovi za knihu o mokřadech. Cenu převzaly také Libuše Vlasáková a Hana Čížková (na obr. 2 uprostřed). Snímky Nadání Hlávkových

2